

PRÁVNÍ STANOVISKO VE VĚCI LICENČNÍ SMLOUVY UZAVŘENÉ MEZI LIBERECKÝM KRAJEM A PRÁVNÍMI NÁSTUPCI AUTORA STAVBY (ARCHITEKTONICKÉHO DÍLA) – HOTEL A TELEVIZNÍ VYSÍLAČ NA JEŠTĚDU

Zadavatel: Liberecký kraj, IČO: 708 91 508
Sídlem Liberec IV-Perštýn, U Jezu 642/2a, 460 01

Zpracovatel: Advokátní kancelář Ciprýn, Kiršner a partneři s.r.o., IČO: 19972636
se sídlem Rumunská 12, 120 00 Nové Město

V Praze, dne 30. 4. 2026

Obsah

I.	Úvod	3
II.	Podklady dostupné a využité pro zpracování stanoviska	3
III.	Dotčená právní úprava	3
IV.	Osobnostní a majetková práva autora díla	4
V.	Autorské právo z pohledu vlastníka věci (stavby) jakožto osoby odlišné od autora	6
VI.	Dílo dle autorského zákona	7
VII.	Architektonické dílo	8
VIII.	Dílo interiérové tvorby	9
IX.	Volné užití, výběr základních zákonných licencí a tzv. svoboda panoramatu	9
X.	Třístupňový test	13
XI.	Interiér stavby z pohledu autorského práva	13
XII.	Licenční smlouva	15
XIII.	Analýza smluvních ujednání mezi zadavatelem a dědici autora díla	16
XIV.	Nezbytnost licence v případě architektonického díla Hotel a televizní vysílač na Ještědu ...	17
XV.	Nezbytnost licence v případě interiéru stavby Hotel a televizní vysílač na Ještědu	18
XVI.	Následky případného porušení autorských práv a překročení rozsahu licence	22
XVII.	Shrnutí	23
XVIII.	Závěry	24
XIX.	Primární zdroje	25
XX.	Seznam příloh	26

I. Úvod

Toto právní stanovisko bylo vypracováno na žádost zadavatele za účelem komplexního právního posouzení režimu užívání architektonického díla „Hotel a televizní vysílač Ještěd“, jehož autorem je Ing. arch. Karel Hubáček, a dále za účelem posouzení práv a povinností vyplývajících z licenční smlouvy uzavřené mezi Libereckým krajem a právními nástupci autora.

Předmětem tohoto stanoviska je zejména analýza autorské ochrany architektonického díla se zohledněním vlastnických i autorských práv k architektonickému dílu, a to se zřetelem k tomu, že tato dvě práva existují vedle sebe nezávisle a jejich výkon se může vzájemně ovlivňovat. Stanovisko se zaměřuje na vymezení rozsahu oprávnění vlastníka stavby, na možnosti užití díla bez souhlasu autora na základě zákonných licencí, jakož i na posouzení, v jakém rozsahu je nezbytné disponovat licenčním oprávněním.

Součástí stanoviska je rovněž rozbor relevantní právní úpravy, zejména zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona, a zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, včetně jejich aplikace na specifika architektonických děl. Zohledněna jsou rovněž interpretační východiska vyplývající z odborné literatury a judikatury.

Cílem stanoviska je zejména zodpovědět otázky nezbytnosti uzavření licenční smlouvy s právními nástupci autora architektonického díla, resp. autorů interiérů a prvků interiéru tohoto architektonického díla a stanovit právní režim užívání v souladu s autorským zákonem.

II. Podklady dostupné a využité pro zpracování stanoviska

Při sepisu stanoviska byly využity zejména následující poskytnuté podklady:

- Licenční smlouva (Příloha č. 5)
- Dodatek č. 1 k licenční smlouvě (Příloha č. 6)
- Dodatek č. 2 k licenční smlouvě (Příloha č. 8)
- Průvodní dopis dodatku č. 2 k licenční smlouvě (Příloha č. 7)
- Výpis z katastru nemovitostí (Příloha č. 4)
- Technické zaměření stavby (Příloha č. 1)
- Ptačí pohledy na stavbu se zakreslením (Příloha č. 2)
- Fotografie interiéru (Příloha č. 3)

III. Dotčená právní úprava

Na řešený případ dopadá zejména úprava zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**autorský zákon**“), který upravuje zejména otázky definice díla, osobnostní i

majetková autorská práva a dále zákonné licence, tedy případy, kdy je možné autorské dílo využít bez nutnosti uzavřít licenční smlouvu s autorem díla, případně jiným nositelem autorských majetkových práv.

Z pohledu autorského práva jsou výše uvedená ustanovení autorského zákona přímo aplikovatelná na řešenou problematiku.

Řešeného případu se dále týká také úprava zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**občanský zákoník**“), a to zejména obecná ustanovení týkající se relativních majetkových práv, zejména závazků, a dále část čtvrtá, hlava II, díl 2, oddíl 5 zakotvující licenci jako typizovaný smluvní závazek.

Na řešený případ může dopadat i další dílčí úprava, případně podzákoné právní předpisy, na které je, jsou-li relevantní, v rámci tohoto stanoviska odkazováno přímo v příslušné části, kde je daná problematika řešena.

IV. Osobnostní a majetková práva autora díla

Autorské právo ve smyslu autorského zákona se systematicky skládá ze dvou základních složek, a to práv **osobnostních a práv majetkových**.

Zatímco u majetkových práv autora převažuje jejich hospodářský a ekonomický význam, osobnostní práva reflektují především morální a osobnostní vazbu autora k vytvořenému dílu a představují výraz ochrany jeho tvůrčí individuality.

Základní katalog majetkových práv autora je upraven v ustanoveních § 12 až 25b autorského zákona.

Majetková autorská práva^{1,2} představují soubor výlučných oprávnění autora k užití díla a k poskytování oprávnění k jeho užití třetím osobám.

Autor je oprávněn rozhodovat zejména o rozmnožování díla, jeho rozšiřování, půjčování, pronájmu, vystavování a sdělování veřejnosti, a to jak v hmotné, tak nehmotné podobě, včetně zpřístupňování díla prostřednictvím internetu či jiných digitálních sítí. Součástí těchto práv je rovněž oprávnění udělovat licence, a to výhradní i nevýhradní, případně poskytnout podlicenci, pokud to licenční ujednání umožňuje.

---

¹ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 12 [Práva dílo užit]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.

² CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 12 [Právo dílo užit]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. Autorský zákon. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023.

Majetková práva jsou povahově nepřevoditelná, lze však převést dílčí majetková autorskoprávní oprávnění prostřednictvím licenční smlouvy.

Majetková autorská práva jsou časově omezena; trvají po dobu života autora a 70 let po jeho smrti. V případě spoluautorského díla se tato lhůta počítá od smrti posledního žijícího spoluautora. Po uplynutí této doby se dílo stává tzv. volným dílem, které může být užíváno bez omezení, avšak při zachování ochrany osobnostních práv, zejména autorství a nedotknutelnosti díla.

Majetková autorská práva **jsou předmětem dědění** a po smrti autora **přecházejí** na jeho dědice podle pravidel dědického práva. Dědicové tak vstupují do postavení autora a mohou dílo užívat, udělovat licence nebo poskytovat souhlas k jeho užití. Tato práva trvají po dobu 70 let od smrti autora, přičemž po uplynutí této lhůty se dílo stává volným a může být užíváno bez omezení. Dědění se týká pouze majetkových práv, zatímco osobnostní autorská práva jsou nepřevoditelná a zanikají smrtí autora (s výjimkou ochrany autorství a nedotknutelnosti díla, kterou mohou uplatňovat blízké osoby).^{3,4}

Osobnostní autorská práva^{5,6} jsou upravena zejména v ustanovení § 11 autorského zákona a tvoří neoddělitelnou součást autorského práva.

Tato práva jsou úzce spjata s osobností autora a vyjadřují jeho osobní vztah k dílu. Autor má právo rozhodnout o zveřejnění svého díla, právo být označen jako autor (včetně práva rozhodnout o anonymním či pseudonymním zveřejnění), jakož i právo na nedotknutelnost díla, které zahrnuje ochranu před jakýmkoli neoprávněnými zásahy, úpravami či jiným znehodnocením díla, jež by mohly snížit jeho hodnotu nebo poškodit autorovu pověst.

Osobnostní práva jsou ze své povahy nepřevoditelná, neprohlášená a autor se jich nemůže vzdát. Nelze je ani smluvně převést na jinou osobu, a to ani v rámci licenčních ujednání.

Smrtí autora tato práva zanikají, **nicméně ochrana autorství a integrity díla přetrvává a může být uplatňována osobami autorovi blízkými, případně příslušnými kolektivními správci práv**. Tato postmortální ochrana slouží k zachování úcty k autorovi a k jeho dílu i po jeho smrti.

Jakýkoli neoprávněný zásah do autorských práv, ať již osobnostních či majetkových, zakládá autorovi (případně jinému oprávněnému subjektu) právo domáhat se ochrany podle autorského zákona. Autor

---

³ K dědění majetkových autorských práv srov. § 26 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona; § 1475 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

⁴ SRSTKA, J. a kol. Autorské právo a práva související. 3. vydání. Praha: Leges, 2023.

⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 11 [Osobnostní práva]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. Autorský zákon. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁶ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 11 [Osobnostní práva]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.

se může zejména domáhat, aby bylo od zásahu upuštěno, aby byly odstraněny jeho následky, aby mu bylo poskytnuto přiměřené zadostiučinění, včetně zadostiučinění v penězích, a dále náhrady škody či vydání bezdůvodného obohacení. Autorský zákon rovněž umožňuje uplatnění nároků prostřednictvím kolektivní správy práv a v určitých případech stanoví i zvláštní prostředky ochrany, včetně možnosti domáhat se informací o způsobu užití díla a osobách, které se na zásahu podílely.

V. Autorské právo z pohledu vlastníka věci (stavby) jakožto osoby odlišné od autora

Stavba představuje hmotný substrát architektonického díla, jakožto nehmotného statku. Jedná se o věc v právním slova smyslu a v tomto směru je tedy jednoznačná nezávislost existence práva autorského na právu vlastnickém.

Vlastník věci, tj. hmotného nosiče architektonického díla, je při výkonu svého vlastnického práva omezen tím, že samotným nabytím vlastnictví **nezískává automaticky oprávnění k užití architektonického díla, nestanoví-li zákon výslovně jinak**. K výkonu tohoto oprávnění je nezbytné uzavřít samostatnou licenční smlouvu s autorem. Autorovi přitom náleží odměna za poskytnutí oprávnění k užití díla, a **bez ohledu na to, zda k faktickému užití díla skutečně dojde**.⁷

Co se týče vztahu vlastníka a práv autora, lze uvést následující.

Zpravidla v průběhu provádění stavby, tzn. do dokončení, bude dílo plně chráněno autorským zákonem. Po dokončení stavby autorský zákon omezuje rozsah práva věc užít po dokončení díla, což je běžně součástí vlastnického práva. Vlastník tak může se stavbou nakládat v rámci zákonných licencí s určitými omezeními.

Dle ustanovení § 38d autorského zákona nezasahuje do autorského práva ten, kdo:

- a) pronajímá, půjčuje nebo vystavuje originál nebo rozmnoženinu díla užitého umění vyjádřeného v užitné podobě nebo architektonické dílo vyjádřené stavbou,
- b) architektonické dílo vyjádřené stavbou, výkresem nebo plánem užije pro účely udržovacích prací anebo změny dokončené stavby v míře nezbytně nutné a při zachování hodnoty architektonického díla; je-li to opodstatněné významem architektonického díla a lze-li to na něm spravedlivě požadovat, je povinen předem uvědomit o svém úmyslu autora a na vyžádání mu poskytnout dokumentaci stavby včetně vyobrazení, vystihující stav před provedením změn.

---

⁷ Jako příklad lze uvést situaci, kdy architektonické dílo bude poničeno povodněmi, vlastník jej nechá strhnout a postaví toto totožné dílo znovu, a to lze i bez souhlasu autora. Bude-li však chtít stavbu postavit jinak, bude nezbytný souhlas autora a nová dokumentace.

VI. Dílo dle autorského zákona

Z pohledu ustanovení § 2 autorského zákona je předmětem práva autorského díla dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.

Tato generální klauzule musí být naplněna, aby se jednalo o dílo ve smyslu autorského zákona. Pokud by pojmové znaky nebyly naplněny, jednalo by se o dílo v obecném smyslu nehmotného výsledku činnosti, nikoli však o dílo, na které se vztahují ustanovení autorského zákona, a tedy ani o předmět autorského práva.

Jednotlivé pojmové znaky lze tedy vymezit následovně:⁸

- výsledek tvůrčí činnosti fyzické osoby;
- jedinečný výsledek (originální);
- objektivní smysly vnímatelná podoba;
- povahová vlastnost díla musí naplňovat tvůrčí kategorii umění;
- dílo není vyloučeno z právní ochrany.

Tvůrčí činnost je přímo spjata s talentem a osobnostními nezaměnitelnými vlastnostmi autora; není při tom podstatné, zda je vykonávána prostřednictvím technických zařízení či bez nich.

Jedinečnost je chápána jako nemožnost vzniku dvou totožných děl. Z pohledu pojmových znaků představuje tento znak kvantitativní kritérium (množství vynaložené tvůrčí individuality).

Objektivně vnímatelná podoba díla je znakem, který vymezuje že toto dílo lze vnímat smysly osobami odlišnými od autora. Musí se jednat o možnost dílo vnímat, k vnímání třetími osobami dojít nemusí. Dílo musí být vyjádřeno, nepostačuje vznik pouze v autorově mysli. Dílo je autorskoprávně chráněno, byla-li myšlenka vyjádřena.⁹

Dílo musí být **dílem uměleckým**, přičemž platí, že hodnota díla není rozhodující pro přiznání autorskoprávní ochrany. Z pohledu autorského práva je nezbytné dílo jako umělecké vnímat subjektivně osobou jak autora, tak okolím.

---

⁸ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2 [Autorské dílo]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. Autorský zákon. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁹ V kontextu architektonického díla, jak je rozebíráno dále, se bude jednat např. o přednes díla řemeslníkům, nebo vysvětlení díla pro účely tvorby technické dokumentace. Neexistuje povinnost architektonické dílo zaznamenat v plánech či v projektové dokumentaci, a tudíž se jedná o dílo ve chvíli, kdy je vnímatelné smysly, i kdyby pouze jen omezenou skupinou osob.

Aby bylo dílo chráněno autorským zákonem, nesmí být naplněna **žádná ze zákonných výjimek** z ochrany ve veřejném zájmu. Jednotlivé výjimky (zákonné licence) jsou rozebrány dále v tomto stanovisku.

Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, *dílo architektonické včetně díla urbanistického*, dílo užitého umění a dílo kartografické.

VII. Architektonické dílo

Samotným architektonickým dílem se rozumí např. stavby, makety, interiéry, výtvary zahradní a jevištní architektury, výtvary urbanistické a jiná díla umění architektonického, jež jsou prostorově vyjádřena např. konstrukcemi apod., stejně jako i tato díla vyjádřená architektonickými projekty, plány a náčrtly.¹⁰

V souvislosti se zákonným vymezením díla nepožívají ochrany dle autorského zákona technické výkresy, technická řešení architektonických prvků, výsledky řemesel či jinak netvůrčí a neumělecké technické zdatnosti a dovednosti využívané v architektuře.¹¹

Charakteristickým rysem architektonického díla je účelové zaměření, tedy bezprostřední spjatost uměleckého ztvárnění s praktickým užitným účelem. Architektonická díla jsou tak **účelově determinovaná**, přičemž aby se jednalo o autorské dílo, je nezbytné, aby tato účelová determinace byla doprovázena i **individuálně uměleckým ztvárněním**. S tím souvisí i příznačná účelová determinovanost architektonického výtvaru (jako jeho významná povahová vlastnost), která u jiných druhů děl buď není, anebo nebývá tolik zjevná. Předpokladem vzniku díla umění architektonického ovšem je, aby tato determinace ponechala ještě tvůrčí prostor pro individuálně umělecké ztvárnění.¹²

Koncepci ochrany architektonického díla doplňuje významně ustanovení § 2 odst. 3 autorského zákona, dle kterého se právo autorské vztahuje na dílo dokončení i na jednotlivé vývojové fáze nebo části.

Dále je třeba uvést, že jak stavba samotná, tak i jiná forma trojrozměrné rozmnoženiny (model, elektronická digitální forma apod.), je rozmnoženinou autorského díla architektonického dle ustanovení § 13 odst. 2 autorského zákona.

Definice architektonického díla se v odborné literatuře mnohdy odlišuje. Dle Choděry (2014) však lze uzavřít, že „*díla vytvářející umělecké ztvárnění prostoru v oblasti architektury stavební, interiérové,*

¹⁰ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 2 [Autorské dílo]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 30–31, marg. č. 10.

¹¹ Tamtéž.

¹² Tamtéž.

jevištní (scénografické), zahradní apod., a to nejen vyjádřená prostorově, jako určité stavby, konstrukce atd., ale i jako makety, architektonické projekty, výkresy, plány, grafická zobrazení, textová určení (specifikace) a náčrty.“

Lze dovodit, že autorskoprávní ochrana tedy dopadá i na nerealizované stavby, bez ohledu na funkčnost a stavební a technologickou realizovatelnost.

Architektonické dílo musí bez dalšího splňovat vždy minimálně „jedinečnost výsledku tvůrčí činnosti autora“ a „vyjádření v jakékoli objektivně vnímatelné podobě.“ Tyto hlavní podmínky musí být splněny současně a při jejich splnění lze uzavřít, že architektonické dílo není výsledkem pouhé automatické rutinní činnosti bez tvůrčí invence.

Pro úplnost uvádíme, že samotná myšlenka či nápad architekta není autorskoprávně chráněn.

VIII. Dílo interiérové tvorby

Autorský zákon dílo interiérové tvorby nikterak nevymezuje, v důsledku čehož budou za díla považována taková díla, která naplní obecné pojmové znaky díla, které požívá autorskoprávní ochrany.

Interiérem bude nezbytné rozumět vnitřní prostor objektu (stavby), ale i mobiliář a technické vybavení, které je součástí.

Budou-li tedy splněny pojmové znaky díla, bude i dílu interiérové architektury náležet autorskoprávní ochrana. Limitem bude zejména skutečnost, zda konkrétní dílo interiérové architektury vzniklo tvůrčí duševní činností autora. Autorskoprávní ochranu by tak neměly požívat pouze instalované technologicky vytvořené prvky interiéru pouhé technické povahy. Ačkoliv vznikly při vlastním vývoji za přispění duševní činnosti, ochranu jim poskytuje spíše oblast práva duševního vlastnictví.

Hranicí tak bude tvůrčí vklad (jedinečnost tvorby) autora při zpracování námětu.¹³

IX. Volné užití, výběr základních zákonných licencí a tzv. svoboda panoramatu

Autorský zákon vychází z premisy, že autor má výlučné právo rozhodovat o způsobu využití svého díla. Toto právo však není absolutní. Zákon tak za určitých podmínek umožňuje užití díla bez individuálního souhlasu autora.

---

¹³ Jako příklad lze uvést Dům U Černé Matky Boží, navrženou Josefem Gočárem, který je současně autorem i interiéru a kubistické kavárny, a to jak židlí, stolků, čalouněných boxů, baru a dalších prvků a lustrů. Způsob zpracování interiéru (námět), ve spojení s kreativitou a jedinečností vymezují prostor pro konstatování, že se jedná o tvůrčí duševní činnost autora, a tedy i dílo.

Tyto zákonem vymezené situace tvoří systém výjimek a omezení autorského práva, v jehož rámci rozlišujeme dva základní instituty, a to konkrétně volné užití a zákonné licence.

Volným užitím ve smyslu ustanovení § 30 autorského je užitím, kdy autorský zákon takové užití nepovažuje za užití díla ve smyslu autorskoprávní ochrany a jedná se tak o nakládání s dílem, které za splnění podmínek v předmětném ustanovení zákon výslovně vylučuje ze své regulace. Na takové užití se tedy za žádných okolností nevztahuje povinnost platit odměnu.

Zákonnými licencemi se naopak rozumí případy, kdy sice k užití díla dochází, ale zákona jej dovoluje užit bez souhlasu autora, ať už bezúplatně či úplatně za odměnu hrazenou prostřednictvím kolektivního správce.

Níže uvádíme pro demonstraci úpravy jednotlivých omezení autorského práva přehled několika zákonných licencí se stručným popisem.

a) licence pro rozmnožování na papír nebo podobný podklad ve smyslu ustanovení § 30a autorského zákona

Tato zákonná licence umožňuje fyzické osobě pro svou osobní potřebu a právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě pro vlastní vnitřní potřebu zhotovit tiskovou rozmnoženinu díla na papír nebo podobný podklad.

b) licence citační ve smyslu ustanovení § 31 autorského zákona

Do autorského práva nezasahuje ten, kdo v odůvodněné míře užije výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů ve vlastním díle, příp. zveřejní celé drobné dílo pro účely kritiky, recenze, vědecké či odborné tvorby nebo výuky.

Podmínkou takového užití je uvedení jméno autora, nejedná-li se o dílo anonymní, název díla a pramen.

c) Licence úřední a zpravodajská ve smyslu ustanovení § 34 autorského zákona

V odůvodněné míře lze užit dílo pro úřední účely, tzn. užití pro účely veřejné bezpečnosti, při správním či soudním řízení.

d) licence pro užití díla v rámci občanských či náboženských obřadů nebo v rámci úředních akcí pořádaných orgány veřejné správy, v rámci školních představení a užití díla školního ve smyslu ustanovení § 35 autorského zákona

Za užití díla při občanských obřadech (např. svatba, promoce, pohřeb), náboženských obřadech (např. křtiny, mše) nebo při úředních akcích veřejné správy se nehradí odměna a není potřeba souhlas autora, pokud z toho nikdo nemá zisk.

Stejně tak lze dílo bez souhlasu autora použít při nekomerčních školních vystoupeních, kde vystupují žáci, studenti nebo učitelé. Podobné pravidlo platí i pro školy a vzdělávací instituce – mohou dílo použít pro výuku nebo vlastní potřebu, pokud nejde o komerční účel.

Tato licence se týká také tzv. školních děl, tedy prací vytvořených studenty ke splnění studijních povinností (např. seminární práce, ročníkové práce, bakalářské a diplomové práce).

Autorský zákon tedy umožňuje bezúplatné užití díla v rámci **občanských nebo náboženských obřadů, školních představení** a pro účely **výuky nebo vědeckého výzkumu** za ilustračním účelem.

e) licence knihovní

Knihovnám, archivům, muzeím, galeriím a dalším institucím pečujícím o kulturní dědictví zákon umožňuje za určitých podmínek zhotovovat rozmnoženiny děl pro účely **archive, ochrany nebo zpřístupnění** uživatelům.

V ustanovení § 37b autorského zákona byla zavedena rovněž **licence pro užití díla nedostupného na trhu**, která výše uvedeným institucím umožňuje užití díla, jež nejsou komerčně dostupná, pokud zákon nestanoví jinak.

f) licence pro užití díla umístěného na veřejném prostranství, tzv. svoboda panoramatu¹⁴

Z pohledu řešené problematiky je zcela zásadní pak tzv. svoboda panoramatu, která představuje taktéž jednu ze zákonných licencí.

Zákon dovoluje užití díla, které je trvale umístěné na veřejném prostranství, k vyjádření díla především kresbou, malbou, grafikou, fotografií nebo filmem. Vzhledem k tomu, že jde o dílo trvale umístěné na veřejném prostranství, aplikuje se svoboda panoramatu zejména na díla architektonická a sochařská umístěná na veřejném prostranství.

---

¹⁴ Ke svobodě panoramatu srov. § 33 zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona; rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2014, č. j. 9 A 105/2010-119; TELEČ, I., TŮMA, P. Autorský zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, k § 33.

Za tímto účelem je třeba vymezit pojem veřejného prostranství. Veřejné prostranství je pojmem užším než veřejně přístupné místo. Můžeme tím rozumět např. ulice, náměstí, parky, veřejné cesty, mosty apod., ale již nikoli haly, galerie, sály veřejnosti přístupných budov, foyery divadel a koncertních sálů, muzea, výstavní síně apod.

Zákonný výčet způsobů rozmnožení (kresbou, malbou, grafikou, fotografií apod.) je pouze demonstrativní a je možné dílo zaznamenat nebo vyjádřit i jinak s výjimkami uvedenými níže. Dále lze vyvodit, že právo rozmnožovat dílo umístěné na veřejném prostranství je omezeno pouze na vnější pohled (tzn. nevztahuje se na vnitřek stavby či části, které nelze vidět z veřejného prostranství).

Svoboda panoramatu se nevztahuje na pořízení rozmnoženiny či napodobeniny díla architektonického stavbou, nelze tak v mezích této zákonné licence okopírovat již existující stavu nebo pořídit její trojrozměrnou rozmnoženinu (zmenšený model či maketu).

Pro úplnost si dovoluujeme uvést, že za platnosti předchozí právní úpravy soudní praxe dovodila, že je zapotřebí zkoumat i samotnou výrobu napodobenin díla, které je umístěné na veřejném prostranství, a to zejména z pohledu, zda se jedná o výrobu průmyslovou nebo jinou hromadnou. Hromadná výroba napodobenin takového díla nebyla dřívější soudní praxí shledána dovoleným užitím tohoto díla.

Tento právní názor je však třeba nezbytně za překonaný, neboť platné znění autorského zákona žádné takové omezení nestanoví a platí proto pouze jednotné omezení rozsahu všech zákonných omezení autorského práva tzv. tříkrokovým testem, o kterém je pojednáno v tomto stanovisku dále, a zákazem trojrozměrných rozmnoženin. Přípustným nebude nikdy užití díla takovým způsobem, který snižuje hodnotu. Užití díla musí být vždy doprovázeno povinností jednat v právním styku poctivě.

Autorský zákon výslovně stanoví, že rozmnoženiny či napodobeniny děl trvale umístěných na veřejném prostranství lze dále užít.

Z povahy zákonné licence současně vyplývá možnost určitou formou pozměnit takové dílo (např. přiměřená simplifikace). Stejně tak je možné dílo zařadit do souboru nebo dílo spojit s dílem jiným.

Co se týče výkonu této zákonné licence, legální podmínkou je uvedení jména autora a názvu užitého díla. V případě, že dílo není uváděno na veřejnost pod jménem autora, je nutno uvádět jméno osoby, pod jejímž jménem bylo dílo takto uvedeno. Z informačních důvodů je nutné uvádět i umístění díla. Uvedená informační povinnost je **omezena možností jejího uskutečnění a rovněž přiměřeností vzhledem k povaze díla a okolnostem jeho užití**.

Svoboda panoramatu je aplikovatelná i v případech komerčního užití

Zákon může upravovat další zákonné výjimky.

X. Třístupňový test

Tento tzv. třístupňový test představuje obecnou limitaci všech výjimek a omezení autorského práva, tedy včetně zákonných licencí. Tento třístupňový test je zakotven v ustanovení § 29 odst. 1 autorského zákona.

Cílem užití tohoto testu je zjistit, zda určitý způsob užití cizího díla je nebo není dovolenou výjimkou nebo zda užití díla neomezuje cizí autorská práva. Třístupňový test vyplývá je upraven i na mezinárodní úrovni v úmluvách upravující otázky autorského práva a v prepisech Evropské unie, na základě kterých byl tento test převzat i do české právní úpravy.

Tento test stanovuje, že každou zákonnou výjimku je možné aplikovat pouze tehdy, jsou-li kumulativně splněny následující tři podmínky:

1. Jde o zvláštní případ stanovený zákonem, a musí se tedy jednat o jednu z výjimek, které zákon předpokládá a upravuje. Zpravidla se bude jednat o autorský zákon, ale lze předpokládat možnost zakotvení zákonné licence i mimo něj.
2. Užití díla a není v rozporu s běžným způsobem jeho užití, a tedy zejména nekonkuruje obvyklému komerčnímu užití díla.
3. Užití současně nezasahuje nepřiměřeně do oprávněných zájmů autora, kdy ochrana autora musí v rozumné míře zůstat zachována.

V případě, že by došlo k porušení některé z těchto podmínek, znamenalo by to, že konkrétní aplikace zákonné licence není v souladu se zákonem a jednalo by se o neoprávněný zásah do autorských práv.

XI. Interiér stavby z pohledu autorského práva

Interiérový design může být z pohledu autorského zákona chráněn jako autorské dílo, pokud splňuje zákonné znaky stanovené v § 2 odst. 1 tohoto zákona, tj. jedná se o jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora vyjádřený v objektivně vnímatelné podobě. V praxi to znamená, že ochrany nepožívá každý návrh interiéru, ale pouze takový, který vykazuje dostatečnou míru originality a individuality, přesahující běžná či standardizovaná řešení.

Za autorské dílo lze považovat **zejména komplexní návrh interiéru jako celku, zahrnující prostorové uspořádání, kompozici jednotlivých prvků, práci s materiály, barvami a osvětlením, pokud tyto prvky tvoří originální a tvůrčí celek.**

Autorskoprávní ochrana se může vztahovat rovněž na jednotlivé části návrhu, jako jsou vizualizace, projektová dokumentace, výkresy či jiné formy zachycení návrhu. Naopak samotné technické, funkční

či konstrukční řešení interiéru, stejně jako obecné stylové principy či běžná dispoziční řešení, předmětem autorskoprávní ochrany nejsou. V tomto rozsahu funguje principálně autorská ochrana jako při autorské ochraně díla architektonického.

Autorský zákon výslovně zahrnuje mezi chráněná díla rovněž díla architektonická, pod která lze zařadit o včetně urbanistických a interiérových řešení. Interiérový design tak může být kvalifikován jako specifická forma architektonického díla, pokud naplňuje výše uvedené znaky originality. Ochrana se přitom nevztahuje pouze na jednotlivé prvky, ale i na celkové prostorové a estetické řešení interiéru.

Chráněna jsou s ohledem na formulaci ustanovení § 2 autorského zákona i díla umění užitého, tzn. nábytek, koberce apod., tedy i jednotlivé části interiéru, jakožto celku. Umělecké ztvárnění těchto děl je součástí užitné hodnoty a spotřební funkce.

Autorskoprávní ochrana vzniká okamžikem vytvoření díla.

Autorovi náleží osobnostní práva, zejména právo být označen jako autor a právo na nedotknutelnost díla, jakož i majetková práva spočívající v oprávnění dílo užit a udělit k jeho užití licenci. Bez odpovídající licence není třetí osoba oprávněna návrh interiéru realizovat, upravovat ani jinak užívat, ledaže by šlo o zákonnou licenci uvedenou výše v tomto stanovisku.

Při posuzování konkrétního interiéru je vždy nezbytné individuálně hodnotit míru jeho originality a tvůrčího přínosu. Pouhé převzetí běžných prvků či inspirace obecnými designovými trendy k založení autorskoprávní ochrany nepostačuje; rozhodující je, zda výsledné (kreativní) řešení představuje jedinečný tvůrčí projev autora.

Prvky, které budou zpravidla chráněné, jsou např. unikátní kombinace barev, materiálů a textur, pokud přesahují běžnou praxi a tvoří originální celek, neobvyklé prostorové uspořádání nábytku a funkčních celků, které není diktováno technickými omezeními, specifická světelná koncepce, vlastní design povrchů a stěn, autorský nábytek nebo prvky navržené přímo pro daný prostor či celkový estetický koncept prostoru jako souborné dílo, pokud vykazuje dostatečnou originalitu.

Prvky, které zpravidla chráněny autorským právem nebudou, jsou standardní katalogové prvky (sériový nábytek apod.), čistě funkční řešení, obecně užívaná prostorová schémata bez tvůrčího přesahu či prvky, které jsou výsledkem technické nutnosti a nikoli estetické volby.

Na interiér se zpravidla nevztahuje svoboda panoramatu, protože se nejedná o dílo, které se nachází na veřejném prostředí a splňuje podmínky svobody panoramatu.

XII. Licenční smlouva

Licenční smlouva k autorskému dílu představuje základní právní instrument, jehož prostřednictvím autor nebo jiný nositel majetkových autorských práv poskytuje třetí osobě oprávnění k výkonu těchto práv v určitém rozsahu.

Právní úprava licenční smlouvy je obsažena zejména v občanském zákoníku a doplňkově v autorském zákoně, konkrétně v ustanoveních § 46 a násl.

Licencí nedochází k převodu autorského práva jako takového, ale pouze k poskytnutí oprávnění dílo užít sjednaným způsobem.

Licenční smlouva musí vymezit **zejména způsob užití díla**, rozsah licence, dobu trvání a případně územní omezení. Není-li rozsah licence výslovně ujednán, platí, že licence byla poskytnuta v rozsahu nezbytném k dosažení účelu smlouvy.

Licence může být sjednána jako výhradní nebo nevýhradní, přičemž výhradní licence musí mít písemnou formu a vylučuje, aby autor poskytl totéž oprávnění jiné osobě nebo je vykonával sám, není-li ujednáno jinak. Naopak nevýhradní licence umožňuje autorovi poskytovat obdobná oprávnění i dalším subjektům.

Podstatnou náležitostí licenční smlouvy je rovněž ujednání o odměně, která může být sjednána jako jednorázová, opakující se či závislá na výnosech z užití díla (např. procentní podíl). **Není-li odměna výslovně sjednána a nelze-li dovodit, že měla být licence bezúplatná, náleží autorovi odměna obvyklá.** Autorský zákon současně chrání autora před nepřiměřeně nízkou odměnou prostřednictvím zvláštních ustanovení umožňujících její dodatečné zvýšení.

Licenční smlouva může dále upravovat možnost poskytnutí podlicence třetím osobám, přičemž bez výslovného ujednání není nabyvatel licence oprávněn podlicenci udělit ani licenci postoupit. Součástí smluvní úpravy bývají rovněž ustanovení o způsobu označení autora, o zásazích do díla či o odpovědnosti za vady práv.

V případě porušení licenčních podmínek nebo užití díla bez licence vznikají autorovi nároky na ochranu podle autorského zákona, zejména právo domáhat se zdržení se zásahu, odstranění jeho následků, náhrady škody, vydání bezdůvodného obohacení a přiměřeného zadostiučnění. Licenční smlouva tak představuje klíčový nástroj pro legální užívání autorských děl a současně prostředek k ochraně oprávněných zájmů autora i nabyvatele licence.

XIII. Analýza smluvních ujednání mezi zadavatelem a dědici autora díla

Mezi zadavatelem a dědicem autora Ing. Ivanem Hubáčkem (dále jen „**poskytovatel**“) stavby Ještěd byla uzavřena dne 18. 7. 2018 licenční smlouva č. OLP/4363/2018, na základě které poskytovatel poskytl oprávnění k výkonu práva užít architektonické dílo Televizní vysílač a horský hotel Ještěd u Liberce, a to vyjádřené kresbou, malbou, grafikou, fotografií, filmem nebo jinak zaznamenané (dále jen „**smlouva**“).

Smlouvou byla licence poskytnuta na dobu 5 let ode dne účinnosti. Dodatkem č. 1 ke smlouvě byla doba poskytnutí licence prodloužena na dobu do 19. 7. 2033 s tím, že zadavatel, jakožto nabyvatel uhradí za nabytí licence pro další období částku ve výši 250.000, - Kč.

Smlouvou byla poskytnuta licence za podmínek a v rozsahu uvedených v článku II. Smlouvy, a to konkrétně oprávnění k výkonu práva užít dílo – architektonické dílo Televizní vysílač a horský hotel Ještěd u Liberce, realizované stavbou umístěnou na pozemcích parc. č. 697, 698, k. ú. Horní Hanychov vyjádřené kresbou, malbou, grafikou, fotografií, filmem nebo jinak zaznamenané.

Současně je v čl. II odst. 2 smlouvy uvedeno, že oprávnění užít vyobrazení díla na základě smlouvy se nevztahuje na pořízení rozmnoženiny či napodobeniny díla stavbou a na rozmnožování nebo rozšiřování díla formou trojrozměrné rozmnoženiny, ani na užití díla ve spojení s reklamou na výrobky či služby třetích osob či jako ochranné známky.

License byla poskytnuta jako nevýhradní, za účelem propagace Libereckého kraje, tzn. zadavatele, a to na dobu 5 let ode dne účinnosti smlouvy.

Za poskytnutí licence byla sjednána odměna ve výši 100.000, - Kč.

Dodatkem č. 1 byla smlouva prodloužena na dobu dalších 5 let, tzn. do 19. 7. 2028. Současně byla sjednána dodatečná odměna ve výši 100.000, - Kč za prodloužení o dobu 5 let.

Následně byl zadavatel v lednu 2026 vyzván k uzavření dodatku č. 2 ke smlouvě, na základě které by bylo trvání smlouvy prodlouženo o dobu dalších 5 let, tzn. do 19. 7. 2033 a který by sjednával dodatečnou odměnu za toto prodloužení ve výši 250.000, - Kč za toto období 5 let.

Smlouva byla sjednána platně a nabyla účinnosti. Smlouva konkrétně vymezila práva a povinnosti, které smluvní strany dle předmětných ujednání plnili a řídili se touto smlouvou. Zadavatel uhradil sjednanou odměnu, a to na základě smlouvy, jakožto právního titulu této transakce. Uhrazení odměny tak bylo oprávněné a ze strany poskytovatele vymahatelné.

Občanské právo je vystaveno na zásadě, že smlouvy se mají plnit. S ohledem na tuto skutečnost lze učinit závěr, že veškerá plnění podle této smlouvy byla řádná a odpovídala ujednáním stran.

XIV. Nezbytnost licence v případě architektonického díla Hotel a televizní vysílač na Ještědu

Cílem této části je zhodnocení, zda má zadavatel povinnost uzavírat dodatek č. 2 ke smlouvě.

S ohledem na ustanovení § 33 autorského zákona, které zakotvuje tzv. svobodu panoramatu, o které pojednává stanovisko výše, umožňuje zákon užit dílo trvale umístěné na veřejném prostranství k vyjádření díla především kresbou, malbou, grafikou, fotografií nebo filmem.

Architektonické dílo Televizní vysílač a horský hotel Ještěd u Liberce (dále jen „**Ještěd**“) je bezesporu dílem umístěným na veřejném prostranství.

Díla zaznamenaná nebo vyjádřená v rámci této licence lze užit i jinak bez svolení autora, a to s výjimkou pořízení rozmnoženiny či napodobeniny díla architektonického stavbou. Nelze tak vytvořit repliku takové stavby, a to ani v měřítku 1:1, ani její zmenšenou trojrozměrnou rozmnoženinu (např. maketu).

Možnost tvorby repliky nebyla ani (nad rámec zákona) umožněna licenční smlouvou uzavřenou mezi zadavatelem a poskytovatelem.

Tato bezúplatná zákonná licence tak upravuje možnost užití díla umístěného na veřejném prostranství vymezenými způsoby, tj. kresbou, malbou či grafikou, fotografií nebo filmem nebo jinak. Zejména se může jednat o dílo umístěné trvale na náměstí, ulici, v parku, na veřejných cestách nebo na jiném veřejném prostranství – dovoluje tedy jen věrné zachycení díla umístěného trvale na veřejném prostranství. Není tedy možné dílo napodobit.

Do autorského práva nezasahuje ten, kdo takto vyjádřené, zachycené nebo zaznamenané dílo dále užije. Možnost rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti takto věrně zachyceného díla stávající úprava neomezuje na nevýdělečné rozmnožování a další užití díla.

Nad rámec uvedeného svoboda panoramatu umožňuje užití díla **bez ohledu na účel takového užití**.

Není zde tedy vyžadován (jako například u volného užití či u citační licence pro výukové účely a vědecký výzkum) **nekomerční charakter** takového užití, či soulad s poctivými zvyklostmi.

Lze tak uvažovat např. o využití fotografie zachycující architektonické dílo v reklamě. **Za dovolené lze považovat i prodej hmotných nosičů, na nichž je taková fotografie zaznamenávající architektonické dílo vyjádřena (tedy např. pohlednic).** Limitem tak budou zůstat osobnostní práva autora, neboť užití na základě této zákonné licence nesmí snižovat hodnotu díla.

V tomto vztahu lze odkázat např. na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2014, č. j. 9 A 105/2010-119, dle kterého k využití kresby zachycující podobu architektonického autorského díla

(budova mlýna umístěná na veřejném prostranství), která je upravena v § 33 odst. 1 autorského zákona, není podmíněna existencí nájemního vztahu k dané budově, s nájmem vůbec nesouvisí, a proto skončení nájmu mlýna nemá za následek zánik práva dosavadního nájemce nadále užívat k označování svých výrobků nezapsané označení obsahující mj. kresbu předmětného mlýna.

V souvislosti s tímto rozsudkem lze tedy analogicky odvodit, že užití předmětného mlýna v logu, bylo na základě ustanovení § 33 autorského zákona posouzeno jako možné bez nutnosti licenční smlouvy, a to dokonce bez nutnosti nájemní smlouvy k mlýnu, ve kterém probíhala původně produkce výrobků. Analogicky lze tuto situaci aplikovat i na případ Ještědu, který je ve vlastnictví zadavatele a který je tak oprávněn Ještěd používat k propagaci kraje.

Podmínkou je splnění třístupňového testu. S ohledem na uvedené informace lze považovat třístupňový test za splněný, neboť žádná ze skutečností neodpovídá tomu, že by některá z jeho podmínek nebyla naplněna.

Jelikož licenční smlouva neumožňovala užití díla k tvorbě trojrozměrné rozmnoženiny či napodobeniny, nezahrnovala licence poskytnutá smlouvou nic nad rámec zákonné licence (svobody panoramatu) zakotvené v ustanovení § 33 autorského zákona.

S ohledem na tuto skutečnost máma za to, že není nezbytné dodatek č. 2 uzavírat, neboť neposkytuje žádná práva nad rámec zákonné licence svobody panoramatu.

XV. Nezbytnost licence v případě interiéru stavby Hotel a televizní vysílač na Ještědu

V rámci interiéru Ještědu jsou z pohledu autorského práva řešeny zejména následující autoři a interiérové prvky.

a) Otakar Binar

Hlavním designérem interiéru hotelu Ještěd je architekt Otakar Binar, který vytvořil komplexní a jednotný výtvarný koncept interiéru jako nedílné součásti architektury stavby. Jeho přístup je charakteristický vysokou mírou integrace architektury, designu i užitého umění.

Je autorem celkové koncepce interiérů hotelu, včetně haly, restaurace, kavárny, salonku i hotelových pokojů, přičemž jednotlivé prostory sjednotil futuristickým a technologicky inspirovaným výrazem odpovídajícím architektuře vysílače.

V rámci baru Avion navrhl nejen dispoziční a výtvarné řešení prostoru, ale i veškerý mobiliář jako autorské designové prvky (židle, křesla, stolky, popelníky), čímž vytvořil komplexní design interiéru.

Pro hotelové pokoje vytvořil unikátní modulární nábytkový systém založený na konstrukci ve tvaru písmene H, který umožňoval variabilitu a efektivní využití prostoru.

Charakteristickým prvkem jsou závěsná křesla ve tvaru vajíčka, která představují ikonický designový prvek interiéru a zároveň samostatné autorské dílo užitého umění.

Autorskoprávně se tudíž jedná o komplexní soubor architektonických a designových děl (architektonické dílo, díla užitého umění, návrhy interiéru), které tvoří jednotný celek a z pohledu autorskoprávní ochrany se může jednat o dílo, které je autorským právem chráněno.

Otázka nezbytnosti licence:

Z pohledu autorského práva se jedná o umělecké řešení interiéru, kdy celkový návrh interiéru představuje dílo. Samotným dílem jsou pak i jednotlivé prvky užitého umění a designové prvky, které jsou součástí interiéru.

Pokud by se zasahovalo do původního uměleckého řešení interiéru v rámci rekonstrukce či úprav, je nezbytné mít k tomuto oprávnění udělené autorem. Licence je nezbytná i pro výrobu replik nábytku, komerční využití designu či k zásahům do dispozičního či vizuálního řešení interiéru.

Pro provoz hotelu, opravy a údržby beze změny uměleckého řešení a fotografování interiéru pro běžnou propagaci není třeba zvláštní oprávnění v podobě licence udělené autorem (s výjimkou případů uvedených níže).

U Binare je podstatná jednota díla (interiéru jako celku), kdy zásah do jednotlivých prvků může být považován současně jako zásah do celku.

b) Karel Wunsch

Karel Wunsch byl výtvarníkem a sklářem, který se podílel na vytvoření jednotného vizuálního stylu stolování v hotelu.

Je autorem kompletní jídelní soupravy a skleněného nádobí určeného pro hotelovou restauraci.

Navržené předměty nejsou pouze funkčním vybavením, ale mají i výraznou estetickou hodnotu a odpovídají celkovému výtvarnému konceptu interiéru.

Jedná se o typická díla užitého umění, u nichž je chráněn jejich výtvarný návrh (tvar, proporce, dekor), nikoli samotná funkce.

Otázka nezbytnosti licence:

V tomto případě je nezbytná licence v případě, že by měly být vyrobeny nové kusy podle původního designu, ke komerčnímu prodeji replik či jejich marketingu či v případě výrazných designových úprav dle původního návrhu.

Licence zpravidla nebude třeba v případě používání nádobí při provozu restaurace, v případě běžné obnovy rozbitého nádobí, pokud nejde o autorskou reprodukci (např. standardní náhrady bez kopírování designu) či k zachycení nádobí na fotografiích jako součásti interiéru.

c) Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová

Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová patří k nejvýznamnějším představitelům českého sklářského umění. Jsou autory monumentální skleněné plastiky „*Spad meteoritů*“, která je umístěna na betonovém dříku stavby.

Plastika je integrální součástí samotné stavby, a tedy architektonického díla a zároveň samostatným výtvarným dílem.

Autorskoprávně jde o výtvarné dílo (sochařské/sklářské), u něhož může být významná i jeho neoddělitelnost od architektonického celku, neboť je pevně spojeno se stavbou.

Otázka nezbytnosti licence:

Licence zpravidla bude potřeba při přemístění v případě zásadního zásahu nebo úpravy plastiky, ke tvorbě kopií či odlišků nebo k samostatnému komerčnímu využití, např. v případě suvenýrů, maket apod. V případě fotografií, pokud je dílo hlavním motivem a není naplněna podmínka některé ze zákonných licencí.

Licence zpravidla nebude vyžadována v případě běžné údržby díla bez zásahu do jeho podoby

d) Jaroslav Klápště

Jaroslav Klápště je autorem kované mříže umístěné v hotelové chodbě.

Mříž není pouze funkčním prvkem, který zejména odděluje prostor a zajišťuje bezpečnost prostoru, který odděluje, ale má i výrazný dekorativní a výtvarný charakter. Je příkladem uměleckého řemesla (kovářské práce), které přesahuje pouhou řemeslnou výrobu a naplňuje znaky autorského díla.

Autorskoprávně se jedná o dílo užitého umění, kde je chráněno individuální výtvarné řešení (kompozice, tvarosloví, struktura).

Otázka nezbytnosti licence:

Licence bude třeba zejména v případech tvorby kopie mřížce či její komerční reprodukce nebo v případě významných zásahů do designu (přepřepování, odstranění části apod.)

Licence by neměla být vyžadována pro užívání, údržbu a opravy zachovávající původní vzhled, zachycení na fotografiích, nebude-li dílo hlavním prvkem a nebude-li splněna podmínka zákonné licence.

e) Vladimír Křečan

Vladimír Křečan je autorem tapisérií určených pro hotelový salon.

Tapisérie dotvářejí charakter prostoru a přispívají k celkovému výtvarnému konceptu interiéru. Jedná se o textilní výtvarná díla s dekorativní i akustickou funkcí.

Autorskoprávně jde o výtvarná díla (textilní umění), u nichž je chráněna zejména kompozice, barevnost a motivika.

Otázka nezbytnosti licence:

Licence bude třeba pro výrobu kopií tapisérie, zásahy do výtvarného řešení tapisérie či pro samostatné komerční využití.

Licence nebude potřeba pro umístění a užívání tapisérií v interiéru či pro restaurátorské zásahy prováděné odborně a s cílem zachování díla.

f) Obecně k výše uvedeným dílům ohledně fotografování

Fotografie je rozmnoženinou díla ve smyslu ustanovení § 13 autorského zákona, pokud zachycuje autorské dílo rozpoznatelným způsobem. Pokud je tedy konkrétní prvek (plastika, křeslo, tapisérie apod.) hlavním motivem fotografie, jde o užití díla, které vyžaduje licenci, pokud se v daném případě neuplatní jiná zákonná výjimka.

Budou-li konkrétní prvky hlavním motivem (zejména tapisérie, plastika či fotografie závěsného křesla), jedná se o samostatné užití díla, ke kterému je nezbytné mít licenci v případě komerčního užití takové fotografie či k propagaci takového prvku.

Bude-li však takový prvek pouze vedlejším prvkem v celku, jako součástí interiéru, je možné aplikovat zákonnou výjimku zakotvenou v ustanovení § 38c autorského zákona, dle které není licence třeba,

pokud dílo není hlavním motivem, je zachyceno jen jako součást celku a fotografie nesměřuje k exploataci samotného díla.

XVI. Následky případného porušení autorských práv a překročení rozsahu licence

V případě, že by zadavatel užil dílo způsobem, na který se nevztahuje žádná zákonná licence ani sjednané smluvní oprávnění, případně by užil dílo nad rámec účelu, množství či územního rozsahu sjednaného v licenční smlouvě, jednalo by se o **neoprávněné užití díla** ve smyslu autorského zákona. Stejný režim se uplatní i v situaci, kdy by užití formálně odpovídalo zákonné licenci, avšak v konkrétním případě by neobstálo v třístupňovém testu (zejména by nepřiměřeně zasahovalo do oprávněných zájmů autora nebo by bylo v rozporu s běžným způsobem užití díla).

Souběh smluvní a deliktní odpovědnosti. Překročení rozsahu sjednané licence představuje současně porušení smluvní povinnosti i deliktní zásah do absolutních autorských práv. Nositel práv (dědicové autora) tak má k dispozici dvojí soustavu nároků – nároky z porušení licenční smlouvy podle občanského zákoníku (zejména náhradu škody, případně smluvní pokutu, byla-li sjednána, a možnost odstoupení od smlouvy) a paralelně též nároky vyplývající z autorského zákona uvedené níže.

Soukromoprávní nároky podle § 40 autorského zákona. Dědicové autora se mohou v takovém případě zejména domáhat:

- zdržení se neoprávněného užití (zákazu pokračování v užívání nad rámec licence) a odstranění následků zásahu;
- sdělení informací o způsobu a rozsahu užití díla a o osobách, které se na užití podílely (typicky o subdodavatelích, marketingových agenturách apod.);
- přiměřeného zadostiučinění, a to i v penězích, je-li nemajetková újma autorské sféry citelná;
- náhrady škody podle obecných předpisů;
- vydání bezdůvodného obohacení, jehož výše činí podle § 40 odst. 4 autorského zákona **dvojnásobek odměny, která by byla obvyklá** za získání licence k danému užití v době, kdy k neoprávněnému užití došlo. Tato částka tedy zpravidla převyšuje cenu, za kterou by zadavatel licenci získal řádnou cestou.

Specifický význam u trojrozměrných rozmnoženin a užití interiéru. Jak je rozvedeno výše svoboda panoramatu (§ 33 autorského zákona) se nevztahuje na trojrozměrné rozmnoženiny díla a zásadně ani na vyobrazení interiéru. Pokud by zadavatel realizoval například výrobu modelů stavby, replik interiérových prvků (lustry, nábytek, mozaiky) nebo komerční merchandising vycházející z chráněných prvků interiéru bez odpovídajícího licenčního ujednání, vystavil by se přímému riziku všech výše uvedených nároků. Ve světle skutečnosti, že stávající licenční smlouva tato užití nepokrývá, je toto riziko v současné konstelaci aktuální.

Postmortální ochrana a osobnostní rovina. I užití formálně pokryté licencí může představovat zásah do osobnostních práv, pokud by snižovalo hodnotu díla nebo nezajišťovalo řádné označení autorství (§

11 odst. 5 autorského zákona). Této ochrany se mohou domáhat osoby autorovi blízké, právnická osoba sdružující autory i kolektivní správce, a to bez ohledu na trvání majetkových práv.

Správní a trestní odpovědnost. Vedle soukromoprávních nároků autorský zákon zakotvuje v § 105a a násl. přestupkovou odpovědnost za neoprávněné užití díla; v krajních případech a při naplnění zákonných znaků nelze vyloučit ani trestněprávní rozměr (§ 270 trestního zákoníku).

Reputační a smluvní důsledky. S ohledem na postavení zadavatele jako veřejnoprávní korporace a vlastníka národní kulturní památky je nezbytné zohlednit i reputační rozměr případného sporu, jakož i možnost, že porušení smluvních povinností by mohlo vést k výpovědi či odstoupení od licenční smlouvy ze strany dědiců a k následnému zhoršení vyjednávací pozice zadavatele při dojednávání nového, širšího licenčního rámce.

XVII. Shrnutí

Architektonické dílo „Hotel a televizní vysílač Ještěd“ představuje autorské dílo ve smyslu autorského zákona, které je chráněno jak po stránce osobnostních, tak majetkových práv autora. Tato práva vykonávají po smrti autora jeho právní nástupci.

Vlastnictví stavby jako hmotného substrátu díla nezakládá automaticky oprávnění k výkonu majetkových autorských práv. Vlastník stavby je při jejím užívání limitován existencí autorského práva, zejména pokud jde o komerční využití díla, jeho rozmnožování či jiné způsoby užití přesahující běžné užívání stavby.

Autorský zákon však současně obsahuje řadu zákonných výjimek a omezení, které umožňují užití díla bez souhlasu autora. Z hlediska řešené problematiky je **klíčová zejména tzv. svoboda panoramatu**, která umožňuje pořizování a další užití vyobrazení architektonického díla trvale umístěného na veřejném prostranství. **Tato zákonná licence může v praxi pokrývat významnou část běžných způsobů užití díla, zejména v oblasti propagace, cestovního ruchu či dokumentace.**

Licenční smlouva uzavřená mezi zadavatelem a právními nástupci autora **představuje právní titul k užití díla v rozsahu sjednaném smluvními stranami** a veškerá dosavadní plnění tak mají smluvní základ, který byl řádně a v souladu s ujednáními stran plněn. Nezbytnost licenční smlouvy je však nezbytné posuzovat ve vztahu ke konkrétním způsobům užití. Ne všechny formy užití vyžadují licenční oprávnění, pokud spadají pod zákonné licence.

Pro právní posouzení je proto rozhodující konkrétní rozsah a povaha užití díla ze strany zadavatele. Zvláštní význam má rovněž posouzení oprávnění vlastníka stavby provádět její úpravy a zásahy do díla, které autorský zákon za určitých podmínek umožňuje.

Stanovisko proto zdůrazňuje potřebu rozlišovat mezi užitím, které vyžaduje licenci, a užitím, které je možné realizovat na základě zákonných oprávnění, a doporučuje provést detailní analýzu jednotlivých způsobů užití díla.

XVIII. Závěry

Na základě výše uvedené analýzy lze uzavřít, že architektonické dílo „Hotel a televizní vysílač Ještěd“ **je chráněno autorským právem a výkon majetkových práv k tomuto dílu náleží právním nástupcům autora**. Vlastnictví stavby zadavatele nezakládá samo o sobě oprávnění k neomezenému užívání díla ve smyslu autorského práva.

Autorský zákon však současně poskytuje vlastníkovi stavby a dalším osobám určitý prostor k užití díla **bez nutnosti uzavření licenční smlouvy**, a to zejména prostřednictvím **zákonných licencí**. V praxi má zásadní význam zejména **institut svobody panoramatu**, který umožňuje pořizování a další užití vyobrazení díla nacházejícího se na veřejném prostranství, a dále oprávnění vlastníka stavby provádět její nezbytné úpravy za podmínek stanovených zákonem.

Licenční smlouva uzavřená mezi zadavatelem a právními nástupci autora představuje legitimní právní nástroj pro rozšíření oprávnění k užití díla nad rámec zákonných licencí. Její význam a nezbytnost však nelze posuzovat abstraktně, nýbrž vždy ve vztahu ke konkrétním zamýšleným způsobům užití díla.

V případě, že určité způsoby užití spadají pod zákonné licence, není k jejich realizaci licence nezbytná. Naopak v případech, kdy zamýšlené užití přesahuje rámec zákonných oprávnění, je uzavření licenční smlouvy nezbytné, a to v odpovídajícím rozsahu.

V rozsahu upraveném licenční smlouvou, kterou mezi sebou zadavatel a právní nástupci autora uzavřeli, však není stanoveno oprávnění k užití díla odlišně od oprávnění, které autorský zákon umožňuje v rámci zákonné licence svobody panoramatu. Z tohoto důvodu je možné považovat ujednání licenční smlouvy za nadbytečná. Licenční smlouva by byla pro zadavatele přínosná, pokud by se licence vztahovala i na pořízení rozmnoženiny či napodobeniny díla architektonického stavbou a na rozmnožování nebo rozšiřování díla formou trojrozměrné rozmnoženiny.

Doporučujeme proto provést detailní právní analýzu jednotlivých konkrétních způsobů užití díla ze strany Libereckého kraje, jejich podřazení pod režim zákonných licencí či licenční smlouvy a případnou revizi smluvního nastavení tak, aby odpovídalo skutečným potřebám zadavatele a současně minimalizovalo právní i ekonomická rizika.

XIX. Primární zdroje

PRÁVNÍ PŘEDPISY

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

JUDIKATURA

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2014, č. j. 9 A 105/2010-119

KOMENTÁŘOVÁ A DALŠÍ ODBORNÁ LITERATURA

TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.

CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. Autorský zákon. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023.

BARTÁK, J., COLLETT, D., HRABÁNEK, J., KOŠČÍK, M., KOUKAL, P., LEŠKA, R., MATES, P., MYŠKA, M., POLČÁK, R., PRCHAL, P., ŠALOMOUN, M., TULÁČEK, J., VALOUŠEK, M., ZIBNER, J. Autorský zákon. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges [cit. 2026-3-4]. ASPI_ID KO121I2000CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

HOLCOVÁ, I. a kol. Autorský zákon. Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2026-3-4]. ASPI_ID KO121_2000CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

SRSTKA, J. a kol. Autorské právo a práva související. 3. vydání. Praha: Leges, 2023.

CHODĚRA, P. Architektonické dílo z pohledu autorskopravní ochrany. Praha, 2014.

Profesní pomůcka A 3.18 ČKAIT – Ochrana autorských práv u děl architektonických a urbanistických, dostupná na profesis.ckait.cz.

SÝKOROVÁ, P. Autorské právo v architektuře. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018.

ŠALAMOUN, M. Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl, 2. vydání, Praha 2009.

XX. Seznam příloh

1. Technické zaměření stavby
2. Ptačí pohledy na stavbu se zakreslením
3. Fotografie interiéru
4. Výpis z katastru nemovitostí
5. Licenční smlouva
6. Dodatek č. 1 k licenční smlouvě
7. Průvodní dopis k dodatku č. 2 k licenční smlouvě
8. Dodatek č. 2 k licenční smlouvě

Advokátní kancelář Ciprýn, Kiršner a partneři s.r.o.

Zpracovatelé:

Mgr. Štěpán Ciprýn, LL. M., advokát

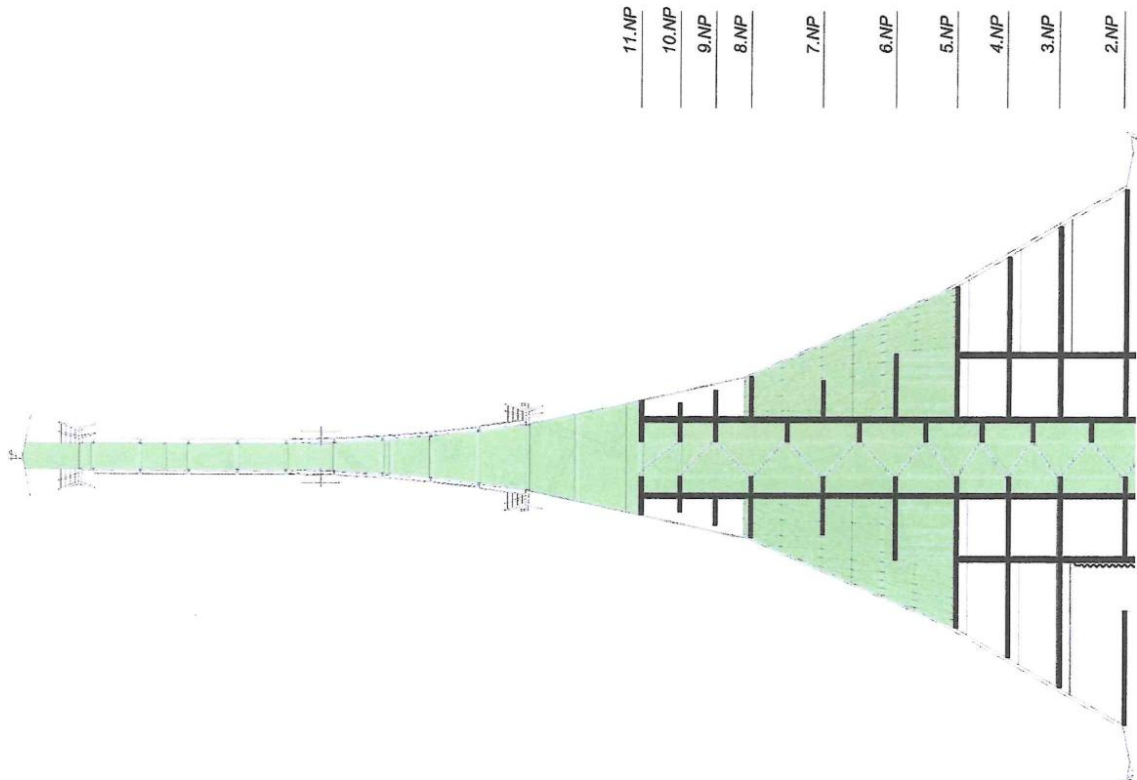
Mgr. Jakub Sýkora, advokátní koncipient

Výhrady

Toto stanovisko bylo zpracováno na základě shora uvedených podkladů poskytnutých Zadavatelem, v rozsahu předpokladů uvedených v tomto stanovisku a má sloužit pro posouzení dalšího postupu Zadavatele. Zpracovatel si vyhrazuje právo své Stanovisko doplnit na základě dodatečně obdržených podkladů a informací od Zadavatele.

Zpracovatel nenes odpovědnost za úplnost poskytnutých informací a upozorňuje, že rozbor zpracoval právě a pouze z informací jemu předložených. Toto stanovisko bylo zpracováno s odbornou péčí a na základě relevantní právní úpravy. Názor orgánu či instituce autoritativně rozhodující o otázkách, jejichž řešení je předmětem tohoto Stanoviska, přesto může být v některých otázkách odlišný od názorů zde uvedených s ohledem na individuální posouzení věci. Zpracovatel nemůže garantovat, že se soud nebo jiný oprávněný státní orgán v případném sporu nepřikloní k jinému právnímu názoru.

±0,000 = 1014,150 m n.m.

VEDOUcí TÝMU	ING.ARCH.TOMÁŠ DOHNAL
VYPRACOVAL	MAREK JEDLIČKA MARTIN NOVÁK
INVESTOR	ČESKÉ RADIOKOMUNIKACE a.s.
MÍSTO STAVBY	TV JEŠTĚD - LIBEREC
AKCE :	TV JEŠTĚD - ZAMĚŘENÍ
VÝKRES :	ŘEZ

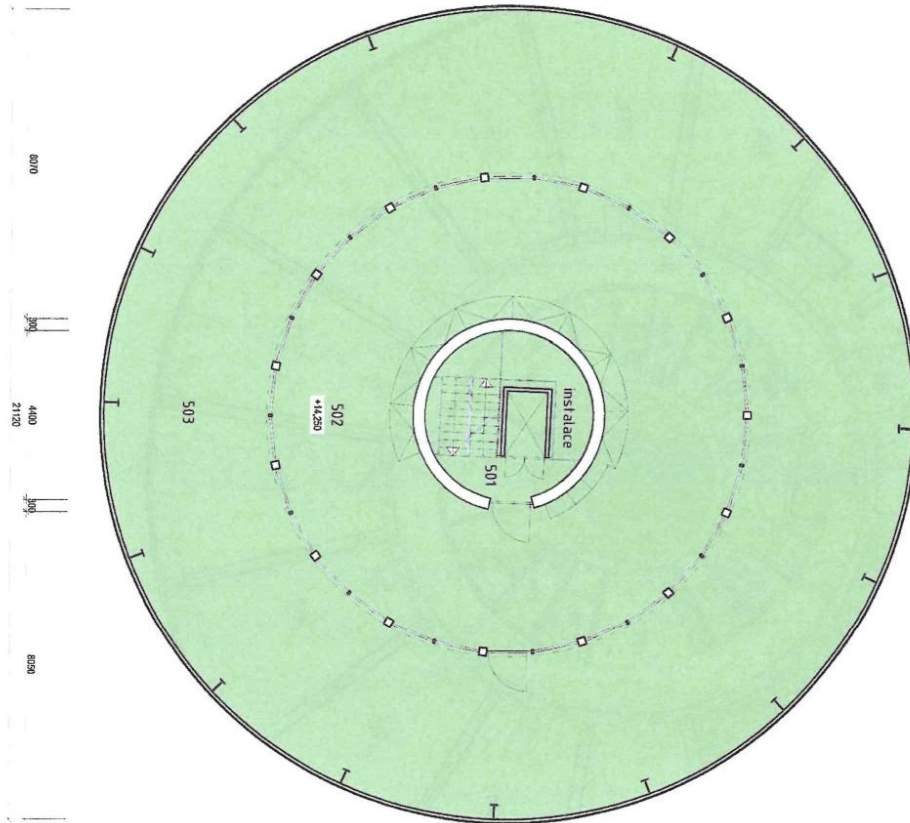

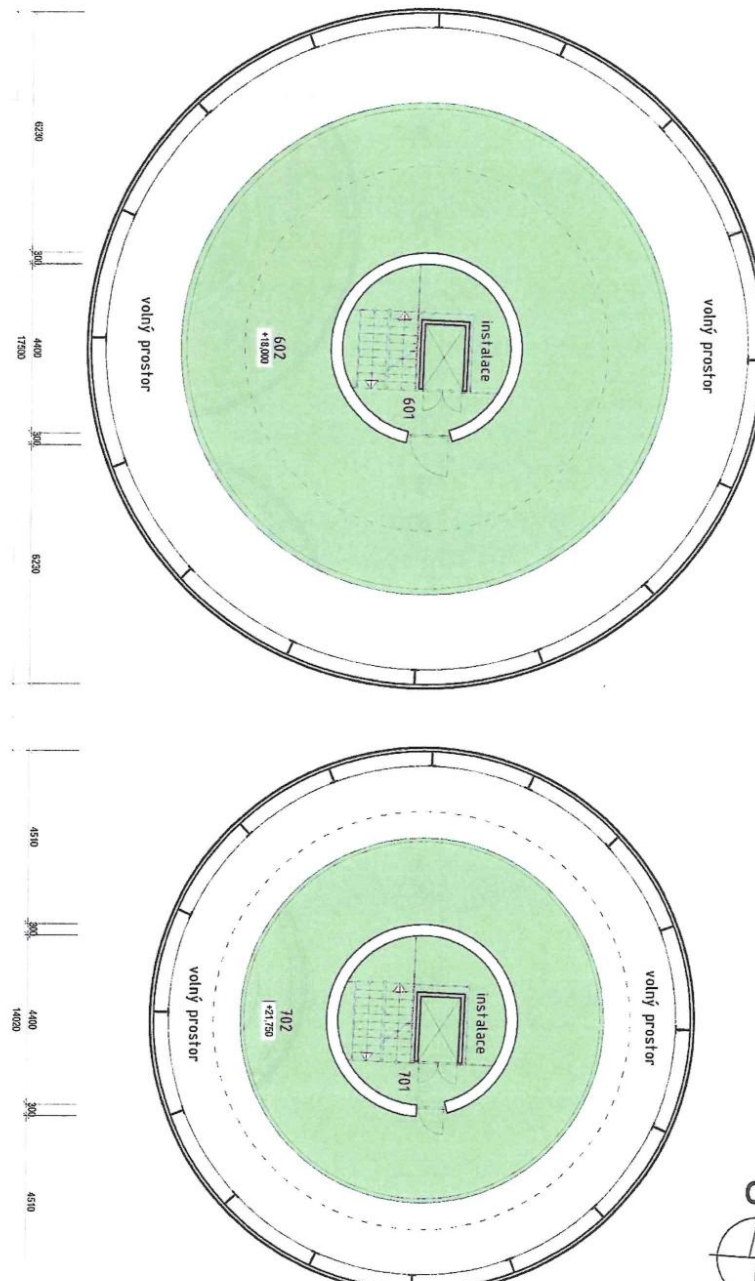

TABULKA MÍSTNOSTÍ

číslo	název místnosti	plocha m ²
S01	chodba, schodiště, výtah	15,2
S02	rodinné obytný sál	100,5
S03	prostor - zářivky KVV	228,0

±0,000 = 1014,150 m n.m.

VEDOUcí TYPU	ING. ARCHIT. TOMÁŠ DOPIVAL
VYPRACOVÁVAL	HAABER, JERUŠKA HAABER NOVÁK
INVESTOR	ČESKÉ RADIOKOMUNIKACE a.s.
MÍSTO STAVBY	TV JEŠTĚD - LIBEREC
AKCE :	TV JEŠTĚD - ZAMĚŘENÍ
VYKRES :	PLÁNOVÝS S. NP
VEŠTĚNO :	1 : 100
EVYKRESU :	7

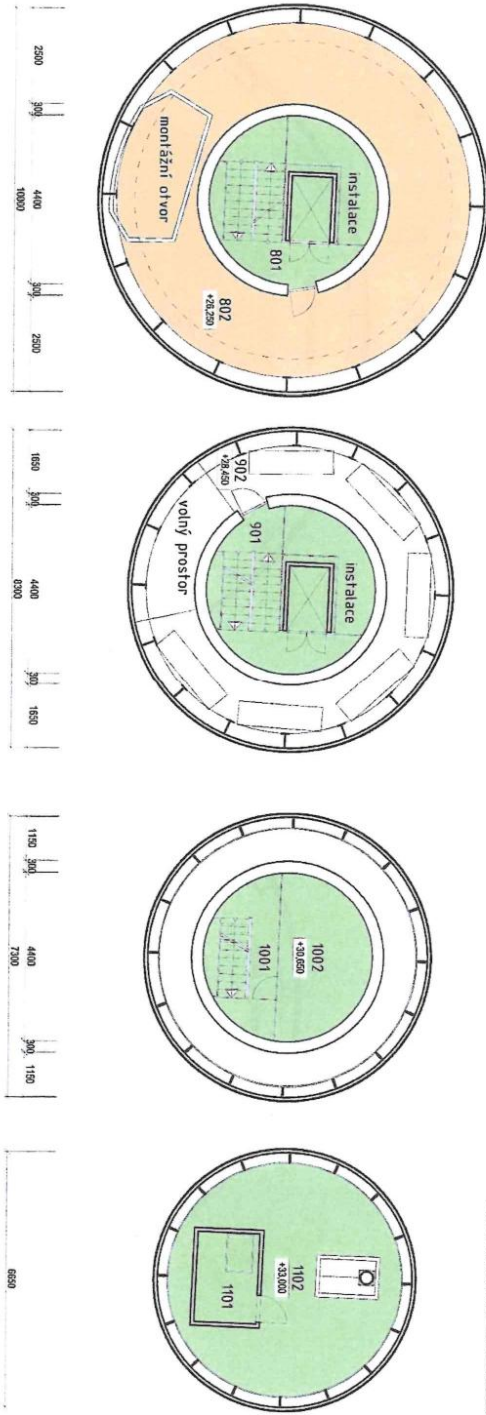

TABULKA MÍSTNOSTI

č. m.	účel místnosti	plachta m ²
601	Chodba, schodiště, výtah	15,2
602	prostor zářivky VAV	109,3
701	Chodba, schodiště, výtah	15,2
702	prostor zářivky VAV	51,6

±0,000 = 1014,150 m n.l.m.

VEDOUČÍ TYP	ING. ARCH. TYPNÁŠ BOJNVAL
VYPRACOVÁTEL	HAVER JEBELČKA MARKTIN NOVÁK
INVESTOR	ČESKÉ RADIODOPROJEDNÁČE a.s.
MÍSTO STAVBY	TV JEŠTĚD - LIBREČ
ACE	TV JEŠTĚD - ZAMĚŘENÍ
VÝKRES	PŮDORYS 6.,7. NP
ŠKALA	1 : 100
ČÍSLO	8

±0,000 = 1014,150 m n.m.

TABULKA MÍSTNOSTÍ

číslo	část místnosti	plocha
801	střediska, střediska, výtah	15,2
802	střediska, střediska, výtah pro prostora VIV	59,1
901	střediska, střediska, výtah	15,2
902	prostor s nábytkem	28,3
1001	střediska, střediska	6,4
1002	střediska, výtah	6,1
1101	chodba	3,8
1102	instalační prostor	30,2

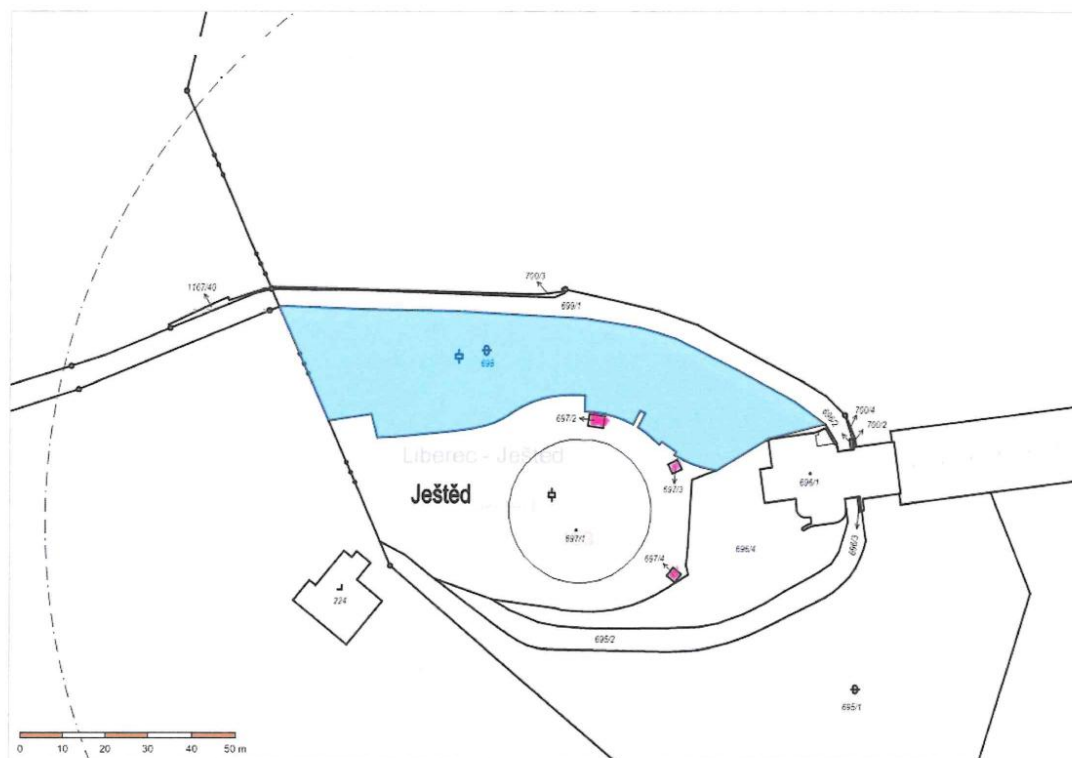
VEDOUcí TÝMU	INGENIEŘOVSKÝ DOPLNĚK	INTAR INŽENÝRSKÁ FIRMA, s.r.o. Křižíkova 10 150 00 Praha 5
VYPRACOVAL	HANEK EDUČKA HARTN NOVÁK	ZAKLADATEL 2010/221-0
INVESTOR	ČESKÉ RADIONOVINKAŘE a.s.	STUPEŇ PG 055
MÍSTO STAVBY	TV JESTĚD - LIBEREC	DATA 09 / 2008
ACE :	TV JESTĚD - ZAKŘEŠENÍ	PROJEKT ARCH
		FORMÁT 25x4
		SKUPINA 9
VÝKRES	MĚŘITVO : 1 : 100	VÝKRESU : 9

Příloha č. 2 Ptačí pohledy na stavbu se zakreslením

05.03.26 11:40

Tisk - 0s :265ms, 329 prvků.

05.03.26 11:37

Tisk - 0s :406ms, 319 prvků.

<https://sgi-nahlizenidokn.cuzk.gov.cz/marushka/Marushka/print.aspx>

1/1

Příloha č. 3 Fotografie interiéru

Příloha č. 4 Výpis z katastru nemovitostí

Tato příloha tvoří samostatný dokument ve formátu PDF, který je přiložen k tomuto stanovisku mimo jeho textovou část.

Příloha č. 5 Licenční smlouva

Tato příloha tvoří samostatný dokument ve formátu PDF, který je přiložen k tomuto stanovisku mimo jeho textovou část.

Příloha č. 6 Dodatek č. 1 k licenční smlouvě

Tato příloha tvoří samostatný dokument ve formátu PDF, který je přiložen k tomuto stanovisku mimo jeho textovou část.

Příloha č. 7 Průvodní dopis k dodatku č. 2 k licenční smlouvě

Tato příloha tvoří samostatný dokument ve formátu PDF, který je přiložen k tomuto stanovisku mimo jeho textovou část.

Příloha č. 8 Dodatek č. 2 k licenční smlouvě

Tato příloha tvoří samostatný dokument ve formátu PDF, který je přiložen k tomuto stanovisku mimo jeho textovou část.